

BRANDAN ROBERTSON

ZWERVEREN MET GOD

GELOOF, TWIJFEL EN
MIJN WEG DAARTUSSENIN

**'DIT BOEK IS EEN BETROUWBARE
METGEZEL VOOR IEDEREEN DIE
OP ZOEK IS NAAR EEN NIEUWE
MANIER VAN ZIJN IN DEZE WERELD.'**

RICHARD ROHR

Zwerven met God

Brandan Robertson

Vertaald door Daan Savert

KOK

Inleiding: een onverwachte reis

Toen ik in de herfst van 2013 begon met het schrijven aan dit boek had ik me nooit kunnen voorstellen aan welke reis ik zou beginnen. In die tijd zat ik in mijn laatste jaar aan een christelijke universiteit in Chicago en stond ik op het punt mijn theologie-studie af te ronden en mijn weg te vervolgen naar wat God dan ook maar voor mij in petto zou hebben. In de loop van mijn korte geloofsreis en met name in de loop van mijn studie aan de universiteit, werd mijn hele wereldbeeld en paradigma op zijn kop gezet en binnenstebuiten gekeerd. De persoon die ik was toen ik de universiteit verliet, leek wel precies het tegenovergestelde te zijn van de persoon die ik was toen ik op de universiteit aankwam. Waar ik ooit een ultraorthodoxe verdediger van het geloof was, werd ik nu voor ketter en dwaalleraar uitgemaakt.

Toen ik op de universiteit zat, begon ik er stevig van overtuigd te raken dat de manier waarop de kerk met LHBT+-minderheden (en andere minderheden) omging beroerd was en levens vernietigde in plaats van deze te herstellen. Ik zag hoe mijn vrienden op school gebukt gingen onder onzekerheid over hun seksuele oriëntatie en de angst voor hoe er op onze universiteit

gereageerd zou worden als ze de ‘worsteling’ met hun geaardheid zouden delen. Ik ontmoette LHBT+’ers in en rond Chicago die uit hun huizen waren gezet, gedwongen werden ‘genezings’-programma’s te volgen of ernstige afwijzing ondervonden van religieuze leiders, omdat ze in het reine besloten te komen met hun door God gegeven seksualiteit of genderidentiteit. En te midden van dat alles begon ik me voor het eerst te realiseren dat ook ik met het feit dat ik me aangetrokken voelde tot mensen van mijn eigen geslacht ‘worstelde’.

Als een goed evangelisch christen met een roeping tot het predikantschap, wist ik dat ik mijn ‘worsteling’ vooral stil moest houden als ik niet onderworpen wilde worden aan de onbarmhartige behandeling die ik de kerk aan anderen had zien geven. Stilletjes beleed ik mijn ‘zondige worsteling’ aan een paar vrienden. Ook deelde ik het met een van mijn professoren, die open zijn eigen verhaal deelde over hoe hij homo was en bevrijding van deze ‘levensstijl’ vond door geloof in Jezus. Maar omdat homoseksualiteit als een van de meest verraderlijke zonden wordt gezien, verspreidde het nieuws over mijn worsteling zich als een lopend vuurtje over de campus. Voordat ik het wist moest ik op gesprek komen bij de decaan van onze universiteit. Dit was een gesprek waarbij ik vragen kreeg over mijn theologische ‘conditie’ en seksuele worstelingen. Vooral in mijn laatste jaar begon het moeilijk te worden. Ik werd naar het kantoor geroepen van een professor die me met woede in haar ogen vertelde dat ze geloofde dat ik door een demon bezeten was en ‘weggekommen was met moord’ door mijn ‘agenda’ naar de campus van onze conservatieve Bijbelschool te brengen. Terwijl ik mezelf op dat moment nog steeds als een evangelisch christen met een conservatieve visie op LHBT+ beschouwde, keek ik haar in de ogen en zei ik dat ze zich in me vergist had. Ik vertelde haar dat ik God wilde dienen, mensen wilde liefhebben en wilde helpen om bruggen te bouwen tussen de kerk en de wereld. Ik zei haar dat ik wilde bewijzen niet het kwaad-

aardige monster te zijn dat ze in me zag, maar een trouwe christen. Hierop kocht ze een ‘reparatief-therapeutisch’ boek voor mij en drong ze erop aan dat ik haar collega zou ontmoeten die deed aan ‘gebedsgenezing’, een gebedstechniek bedoeld om me te helpen genezen van mijn ‘homoseksuele verlangens’. Dus dat deed ik. Tijdens de rest van dit laatste jaar aan de universiteit ontmoette ik deze professor wekelijks voor gebedsgenezing. Elke week beleed ik al mijn zonden, werd ik gezalfd met heilig water en bracht ik een uur door in een diepe staat van gebed, waarin ik God vroeg de momenten van misbruik in mijn leven die hadden bijgedragen aan mijn geaardheid te tonen, zodat hier genezing kon plaatsvinden. In de loop van dat jaar ervoer ik ook daadwerkelijk intense genezing. Voor zover ik me kon herinneren had ik me nooit zo ‘heel’ gevoeld. Maar toen ik door deze verwerking van mijn trauma en de wonden van mijn verleden ging, ontdekte ik dat het niet mijn seksualiteit was die genezen werd. Die werd juist alleen maar heviger. Toen ik dan eindelijk in een rijkversierde kerk over het podium liep om mijn bachelordiploma in ontvangst te nemen, stapte ik een weidse onbekende toekomst in met nog maar weinig richtingsgevoel of visie van waar ik heen wilde gaan. Ik had intense pijn van de afwijzing en veroordeling van vele professoren op mijn universiteit en ik was volledig in de war over wat ik moest geloven over mijn eigen seksualiteit. Tijdens de zomer na mijn afstuderen dompelde ik mezelf wekenlang onder in dit manuscript. Ik verhuisde van Chicago naar Washington D.C., mijn geboorteplaats, waar ik me hele dagen opsloot in het kleine appartement van mijn ouders en schreef, herschreef, bad, hilde en het boek dat je nu in je handen houdt ter wereld bracht. Ook besteedde ik een talloos aantal uren aan het bestuderen van de Bijbel en stapels theologische literatuur over homoseksualiteit, in de hoop zo duidelijkheid te krijgen over wat God echt wilde dat ik zou doen en geloven wat betreft mijn geaardheid. Hoe meer ik studeerde en

bad, hoe meer ik voelde dat de heilige Geest me zachte duwtjes in de rug gaf en me vertelde dat al deze ervaringen me voorbereidden op iets wat groter was dan ik me kon voorstellen. Ik zou van alle pijn, stress, vernedering en angst bevrijd worden en op een of andere manier zouden deze gebruikt worden om te helpen vernieuwing en opwekking in de kerk te brengen.

Ik werd overweldigd door deze duwtjes in de rug. Alles wat ik in de Bijbel las en al mijn ervaringen stuurden me deze richting op. Was het echt de bedoeling dat ik op zou staan om me uit te spreken over een thema dat in de kerk zoveel verdeeldheid veroorzaakt? Ik wist dat als ik dat zou doen het me mijn dromen om een evangelische voorganger te worden zou kunnen kosten. Ik bad en worstelde totdat ik het niet langer meer tegen kon houden. Later die zomer gaf de Geest me het laatste zetje dat ik nodig had. Er was zich in Washington D.C. net een groep aan het vormen van evangelicalen die zouden pleiten voor het openstellen van het burgerlijk huwelijk voor homostellen onder evangelicale christenen. Ik was nog maar net met hen in gesprek, maar tot mijn verrassing kreeg ik een telefoontje van een van de oprichters, die mij vroeg of ik er interesse in had om nationale woordvoerder te worden van deze nieuwe beweging die ze *Evangelicals for Marriage Equality* noemden. Nog maar een jaar eerder zou ik nog niet eens overwogen hebben om zo'n taak op me te nemen. Maar nu, zelfs te midden van mijn theologische onzekerheid omtrent homoseksualiteit, voelde dit duidelijk als een deur die door God geopend werd.

Toen ik de functie had aangenomen, stond ik plotseling in de nationale schijnwerpers als een van de 'vooraanstaande stemmen' over het onderwerp van homoseksualiteit en christendom. Ik voelde me volledig ongeschikt voor deze positie en niet klaar voor de reactie die ik zou krijgen van de christelijke gemeenschap. Binnen een paar weken na de lancering van onze organisatie, kwamen er reacties van evangelicale leiders als Dr. Albert Mohler en Andrew Walker, die onze organisatie

publiekelijk afkeurden en beweerden dat onze argumenten niet deugden en dat ze eenvoudigweg concessies aan onze gevallen en zondige cultuur waren. Ik ontving handgeschreven brieven van professoren van mijn universiteit, die ‘diep bedroefd’ waren door mijn steun voor het homohuwelijk en mij zelfs opriepen om ‘afstand te doen’ van mijn diploma, omdat ik die onder ‘valse voorwendselen’ als een ‘misleider’ zou hebben ontvangen. De pijn van de afwijzing door mensen die ik het meest bewonderde, is een van de meest ondraaglijke situaties die ik ooit ervaren heb. Christelijke leiders die ik ooit op een voetstuk plaatste, noemden mij voortaan publiekelijk de vijand. Deze afwijzing heeft bij mij geleid tot veel zelfonderzoek, waarin ik probeerde te ontdekken of ik daadwerkelijk het juiste aan het doen was. Ik bracht veel tijd door in gebed en het lezen van de Bijbel en voortdurend kwam ik terug bij het beeld van Jezus als stem van degene die geen stem heeft en de verdediger van wie onderdrukt wordt. Op geen enkele manier viel hier voor mij mee te rijmen dat christenen zich tegen *burgerrechten* van minderheden zouden verzetten, zoals om toegang te hebben tot alle rechten en privileges die elke andere burger in ons land ook geniet. Ik zag niet in hoe deze burgerrechten ooit de christelijke religieuze vrijheid of de mogelijkheid om het huwelijk als sacrament binnen de eigen denominatie te verdedigen in gevaar zouden brengen. Ik voelde dat de Geest van God me erin geruststelde dat ik deed wat juist was. Ik volgde het pad van Jezus. En er zou een prijs betaald moeten worden om op dit pad te lopen, maar dat was, zoals een mentor van mij het vaak zegt, wat de liefde van me vroeg.

Terwijl het podium voor mijn stem als pro-LHBT+-evangelicaal groeide, gebeurde hetzelfde met de vragen over mijn eigen seksualiteit. Journalisten vroegen mij vaak of ik me als ‘hetero’ identificeerde. Aanvankelijk zei ik dan ja, maar gaandeweg, terwijl ik steeds meer tijd besteedde aan het studeren en denken over seksualiteit vanuit een christelijk perspectief, raakte ik

langzaam aangemoedigd mijn seksualiteit te beschrijven met het woord ‘twijfelend’. Ik wist niet zeker wat ik was. Ik voelde me aangetrokken tot vrouwen, dat was duidelijk, maar ook tot mannen. Ik was me ook bewust van de consequenties die het zou hebben als ik voortaan open zou zijn over mijn eigen fluïde seksualiteit. Hoe zou ik ooit een voorganger kunnen zijn van een evangelicale kerk als ik mezelf zou identificeren als LHBT+? Ik wist dat elke stap ‘uit de kast’ (lees: eerlijk zijn) voor altijd het einde van mijn carrière als een evangelicaal leider zou betekenen.

In januari 2015 besloot ik een korte pauze te nemen van mijn publieke functie en naar Bermuda te gaan voor een miniretraite om het manuscript van *Zwerven met God* af te maken. Door al het publieke werk waar ik bij betrokken was, liep ik achter op schema en ik wilde ermee klaar zijn voordat februari zou aanbreken. Ik bracht vijf dagen door op dat kleine Britse eiland aan de oostkust van de Verenigde Staten voor schrijfwerk, meditatie en ontspanning. Toen ik terugkeerde aan het eind van de maand, was ik klaar met het manuscript, dat ik naar mijn uitgever opstuurde. Ik was enorm opgelucht. Ik had het gedaan – dat ene ding wat nog maar een paar jaar geleden onmogelijk leek te zijn. Ik had een heel boek geschreven. Ik kon niet wachten om aan het redactieproces te beginnen en het op te sturen voor aanbevelingen.

Deze opwindung duurde echter niet heel lang. Een paar uur nadat ik op ‘verzenden’ had geklikt, kreeg ik een e-mail terug van mijn uitgever. ‘Ik weet zeker dat het fantastisch voelt om het manuscript af te hebben! De afgelopen maanden heb je steeds meer media-aandacht gekregen, en naar aanleiding daarvan zijn er vragen/bezorgdheid ontstaan bij onze klanten, en ons bestuur heeft mij gevraagd contact met je op te nemen met betrekking tot je standpunt over een aantal issues waarover weleens vragen zouden kunnen blijven komen.’ Zodra ik deze woorden las, wist ik hoe laat het was. Mijn uitgever, die een

contract met me had getekend, juist omdat ik ‘progressief’ was en de grenzen van het evangelicalisme bleef onderzoeken, stond op het punt om het contract voor mijn boek op te zeggen vanwege mijn openlijke steun voor het homohuwelijk.

Na een kort telefoongesprek stuurde mijn uitgever hun officiële standpunt over ‘homoseksualiteit’. Dit document bevatte een aantal opmerkingen en een citaat uit 1 Korintiërs 6:9-11, waarbij de nadruk lag op de uitspraak ‘Vergis u niet. Ontuchtplegers noch afgodendienaars, overspeligen, schandknappen noch knapenschenders, dieven noch geldwolven, dronkaards, lasteraars noch uitbuiters zullen deel hebben aan het koninkrijk van God.’ Ik haalde diep adem en stuurde mijn antwoord aan de uitgever. Ik vertelde hen dat ik niet met hun standpunt of interpretatie van deze passages kon instemmen en dat ik begreep wat dat betekende voor mijn boekdeal. Iets meer dan een week later kreeg ik een telefoontje en werd mij verteld dat mijn contract was opgezegd. *Zwerven met God* was niet meer.

Bijna onmiddellijk verspreidde het nieuws over mijn boek zich. *TIME magazine* wijdde er een artikel aan met de titel ‘Jonge evangelicale leider raakt boekdeal kwijt nadat hij uit de kast komt.’ In dat artikel werd ik voor het eerst openlijk geïdentificeerd als ‘queer’ en binnen een uur had ik honderden Facebookberichten en e-mails ontvangen van vrienden, mentors en familieleden, die mij ofwel prezen ofwel veroordeelden om mijn beslissing om als ‘queer’ door het leven te gaan. De weken die hierop volgden gingen als een waas aan me voorbij. Ongeveer twintig nieuwsmedia over de wereld besteedden aandacht aan het verhaal en ik ontving een ontelbaar aantal telefoontjes van uitgevers en auteurs die hun steun aanboden in deze periode van verlies. Dit was overweldigend voor mij. Nadat ik met een aantal mentors had gesproken, besloot ik dat het het beste was een stapje terug te zetten en te praten met familie en vrienden die nog maar net het nieuws over mijn ‘queer’-identiteit hadden gelezen en na te denken over

wat de volgende stappen zouden zijn voor mijn boek en publieke optreden.

De lente van 2015 was een heftige periode voor mij. Maar het was ook een periode van enorme groei. In deze pijn en wanhoop werd me een spiegel voorgehouden en kon ik goed en kritisch kijken naar het pad dat ik bewandelde. Tijdens deze periode raakte ik ervan overtuigd dat mijn ‘uit de kast komen’, ook al gebeurde het niet op ideale wijze, een van de beste dingen was die me ooit waren overkomen. Want ook al ontving ik een hele lading haatmail van professoren, voormalige christelijke vrienden en onbekenden die me waarschuwden voor het ‘gevaarlijke pad’ dat ik volgde, ervoer ik ook meer liefde, steun en vrijheid in mijn leven dan ik ooit eerder had gehad. Ik had niets te verbergen. Ik stond stevig in mijn door God gegeven identiteit en ik voelde me meer in het spoor van de Geest van God dan ik dat in lange tijd had gevoeld. Ik sloot me aan bij een progressieve evangelicale kerk in hartje Washington D.C. en raakte verbonden aan een gemeenschap die mij omarmde en mij bevestigde. Toen de zomer aanbrak, was mijn leven overgegaan van duisternis en angst naar helder en licht. Ik moest denken aan de tekst uit Psalm 30:6, waarin gezegd wordt ‘met tranen slapen we ’s avonds in, ’s morgens staan we juichend op.’ Ook al had ik de scherpe angel van veroordeling en afwijzing gevoeld en was ik mijn boek waar ik zoveel tijd aan had gewerkt kwijtgeraakt, mijn leven ging erop vooruit. De prijs van de buitensluiting en het kwijtraken van een boekdeal was de bevrijding en het leven waar ik aan begon, meer dan waard. Ik had nooit verwacht dat ik een boegbeeld van christelijke LHBT+’ers zou worden, maar het moest blijkbaar zo zijn. Ik wist dat ik door God geroepen was om voorganger te worden en door deze moeilijke omstandigheden voorzag God in een platform om dat op een unieke wijze werkelijkheid te laten worden. Ik kreeg berichten, e-mails en telefoontjes van christelijke LHBT+’ers die geïnspireerd waren door mijn ver-

haal en mij vroegen om gebed en steun. Ik begon evangelicale voorgangers te ontmoeten die zich schuldig voelden over de manier waarop ze mij en vele andere LHBT+’ers hadden behandeld en mijn hulp wilden bij het uitspreken tegen dit discriminerende gedrag. Ik zag uit de eerste hand dat de Geest van God op het punt stond iets ongelooflijks te doen in de kerk, en het kwam niet uit de machtscentra, maar juist uit de marges. God begon aan een opwekking, zo leek het, door de LHBT+’ers, en God had mij deel laten uitmaken van deze fantastische beweging. We hebben nog steeds veel werk te doen. Er is nog een lange weg te gaan. Maar God doet iets nieuws in ons midden en deze vernieuwingsbeweging is niet te stoppen. Ik was – en dat zal ik blijven zijn – vol dankbaarheid voor deze geweldige eer om een van de stemmen te zijn in dit uitbreidende koor van christenen die zich uitspreken als en namens LHBT+’ers in de kerk van vandaag.

Dus wat is er met het boek gebeurd? Nou ja, zoals je ziet is het uitgegeven. In de winter van 2015-16, terwijl ik werkte aan het manuscript van mijn volgende boek, zocht een uitgever in Engeland contact met mij over *Zwerven met God*. Ik had het boek even opzij gezet en wachtte op het juiste moment om het er weer bij te pakken, maar toen deze e-mail van DLT kwam, *klikte* er iets. Na een aantal gesprekken tussen de redactie van DLT en mijn literair agent ondertekenden we een contract en planden we een tour in Engeland en Ierland in voor de zomer van 2016 om dan het boek te publiceren, waarvan je nu de Nederlandse vertaling in handen hebt. Het was een beetje raar om mijn boek eerder in Engeland en Ierland uit te brengen dan in Noord-Amerika, maar zo heeft het moeten gaan. Door deze samenwerking met DLT, kreeg ik de kans om in contact te komen met zoveel geweldige geloofsgenoten uit het Verenigd Koninkrijk en daarbuiten die zich hard maken voor een veilige plek voor LHBT+’ers aan de tafel van genade, en om van hen te leren en met hen samen te werken. Ik ben enorm geïnspi-

reerd en gezegend door deze reisgenoten en dolblij dat ik dit boek als allereerst met hen kan delen.

Dit boek gaat niet in de eerste plaats over seksualiteit of gender-identiteit. Het gaat over mijn reis van de rigide grenzen van religie naar het uitgestrekte woestijnzand van ware spiritualiteit. En ook al gaat dit boek over mijn eigen verhaal, ik geloof dat het over *al* onze verhalen gaat. We zijn *allemaal* op een nomadereis en *allemaal* leven we ons leven stap voor stap, vol verwondering, terwijl we dwalen, rondtrekken en de krankzinnige, pijnlijke en kleurrijke werkelijkheid ervaren die we het leven noemen. Het is mijn oprechte hoop dat ik je mag vergezellen op deze reis, bij het lezen van de woorden van dit boek, en dat we zo samen op weg naar het leven voorbij de grenzen zullen voorttrekken.

Bedankt dat je dit boek opgepakt hebt om je aan deze reis met mij te wagen. Moge de Geest van God onze gids zijn.

Laten we gaan.

Zwerven met God

*Het bewandelen van een onbekend pad kent een zekere stabiliteit.
Je zult je immers nooit laten misleiden door wat je denkt te weten.*

A.J. Darkholme

Beeld je je een massieve gouden woestijn in. Midden in de eeuwige zandheuvelds komt er een bescheiden man aanrijden, bovenop een kameel, terwijl de stoffige wind in alle richtingen om hem heen blaast. De kameel sjokt onder het gewicht van de tassen van de nomade, die gevuld zijn met schatten en souvenirs die hij tijdens zijn verre reizen verworven heeft. Terwijl de kameel zijn hoeven een voor een optilt en weer op de grond plaatst, worden de voetstappen die hij achterlaat weggevaagd door het zand dat onmiddellijk de net gevormde gaten weer vult. Van waar ze zijn gekomen blijft geen spoor achter en een aanwijzing voor de richting waarin ze voorttrekken is er niet. Ja, van tijd tot tijd zijn andere reizigers die hun pad kruisen hen tot gids. Maar er is niet een specifieke serie voetstappen om te volgen – stap voor stap gaan ze verder en hun pad is enkel dat van henzelf.

Het is misschien een eenzame reis. Maar ik stel me de man voor als nieuwsgierig en optimistisch – zwervend over de duinen, vertrouwend op alleen zijn eigen instinct en de wind die hem de weg wijst. Geen enkele bestemming is definitief, omdat hij nooit tevreden is met waar hij is en altijd klaarstaat om

op een nieuwe ontdekkingstocht te gaan en een plek te vinden die nog net iets meer als thuis voelt.

Deze nomade ben ik. Mijn leven is gevuld met het rondzwerven door de weidsheid van deze werkelijkheid, waarin ik zoek naar een plek waar ik thuis ben. Of in lekentaal: ik ben een spiritueel onverzadigde ADD *millennial*. Voor zolang als ik me kan herinneren ben ik gefascineerd door de grote vragen van het leven. Ik verwacht niet dat ik op een dag bij ‘de antwoorden’ arriveer en stop met vragen stellen. Ja, ik wil inzichten – maar deze zullen me juist het vermogen geven om dezelfde vragen op een andere manier te stellen, misschien met meer levenswijsheid.

In mijn jeugd was ik omringd met kinderen uit andere culturen en met andere religies, ieder van hen met een unieke set aan praktijken, rituelen en antwoorden op de vragen die ik stelde. Deze diversiteit was niet verwarrend; zij was stimulerend. Op de basisschool zaten mijn beste vriend Augusto en ik tijdens de pauze op een bankje en hadden we gesprekken over de zin van het leven. Op de onderbouw van de middelbare school raakte ik in nog diepere gesprekken verzeild over het geloof met moslim- en atheïstische vrienden. Nadat ik me op twaalfjarige leeftijd radicaal tot het christendom bekeerde, bleef ik onderzoeken, debatteren en zoeken naar antwoorden buiten wat ik te horen kreeg in mijn baptistenkerk.

Het afgelopen decennium van mijn leven heb ik doorgebracht als evangelicale christen en onlangs studeerde ik af aan een Bijbeluniversiteit in pastoraat en theologie. Je zou denken dat mijn zoektochten aan het afnemen zijn. Het idee van mijn opleiding was inderdaad om voor mij een stevig fundament te leggen in het wereldbeeld dat zij aanhingen. Ik begon een radioshow met interviews om zo te leren van mensen met wie we het niet eens zijn, maar dit werd afgeblazen zodra de discussies te ver afdwaalden van de grenzen van het acceptabele wereldbeeld. Het herhalen en bevestigen van de juiste over-

tuigingen leek een grotere prioriteit te hebben dan het bevragen hiervan.

Ik heb juist ontdekt dat hoe meer ik groei in mijn eigen geloof als christen, hoe groter mijn verlangen wordt om meer te ontdekken. Niet omdat het christelijk geloof te kort zou schieten in het geven van betekenis aan mijn leven of in hoe het mij verbindt met God, integendeel. Ik heb een relatie met God gekregen door mijn geloof in Jezus. Maar ik heb ook ontdekt dat het doel van mijn geloof *niet* is om in alle antwoorden te voorzien. Jezus kwam niet zodat zijn discipelen alle mysteriën van God en het leven zouden vatten. Mijn christelijk geloof heeft me juist een bril gegeven waardoor ik de wereld en het voorbeeld waar ik mijn leven naar wil vormgeven kan zien. Christus bevrijdt ons om op ontdekkingsstocht te kunnen gaan. Te zoeken en te vinden. Om op deuren te kloppen en te onderzoeken wat daarachter te vinden is.

Mijn geloof is niet het einde van mijn zoektocht; het is de inspiratie ervan. Het is de energie van mijn nieuwsgierigheid en wekt mijn honger op om te ontdekken wat God in en door deze wereld aan het doen is, elke dag opnieuw. Ik heb een spiritualiteit die op reis is; het is altijd in beweging. Ja, ik heb overtuigingen, maar dat zijn de schatten in mijn nomadetas. De keuze om licht te reizen maakt dat ik achter kan laten wat anders de bagage zou worden van iemand anders' keuze om angstvallig op de platgetreden paden te blijven.

Ik ben me ervan bewust dat deze benadering niet in lijn is met een religieuze cultuur die de voorkeur geeft aan zekerheid boven nieuwsgierigheid. Christenen hebben de neiging zichzelf te definiëren aan de hand van wat ze geloven versus wat anderen niet geloven. Er zit veiligheid in het blijven hangen op een specifieke plek met mensen die dezelfde overtuigingen en ervaringen delen. En daar is niets mis mee, maar het is niet een manier van geloven die voor iedereen is weggelegd. Voor steeds meer mensen is deze manier van geloven simpelweg onrealis-

tisch en ondenkbaar. We moeten verder. We willen de grenzen onderzoeken en trekken door de landen waar niemand ooit is geweest. We zijn nomaden.

Dit boek is een kroniek met een aantal van de belangrijkste lessen die ik tot nu geleerd heb op mijn geloofsreis. Ik ben er niet aan begonnen omdat ik geloof over een superieure kennis te beschikken die ik moet overbrengen of iets heel vernieuwends te melden heb. Ik schrijf dit als een bemoediging voor mede-nomaden die, net als ik, zich zo vaak alleen voelen op hun trektochten.

Maar ik schrijf ook voor hen die niet per se geïnteresseerd zijn in dit zwerversbestaan. Voor hen die de voorkeur geven aan een meer georganiseerde en gesystematiseerde spiritualiteit en gek worden van onze spirituele ADD. Voor jullie hoop ik de gedachtegangen en spirituele neigingen van een groeiend aantal mensen uiteen te kunnen zetten, zodat je door een inkijkje te krijgen in het hoofd van een van hen, anderen beter zult begrijpen.

Ik geloof dat dit universum vol van leven is, gevuld met de Geest van een onbeschrijflijke en ontzagwekkende God, wiens hoogte, breedte en diepte nooit gevat kunnen worden. Dus wie jij, beste lezer, ook bent, ik bid dat de wervelwind aan gedachten en woorden in dit boek de vlam van je geloof zullen aanwakkeren en je innerlijke licht van verwondering zullen ontsteken. Moge je verlangen om verder te trekken in de onontgonnen gebieden van God zich verheven en ik wens dat je de moed mag vinden om de volgende stap op je reis te zetten – misschien wel hier en nu, met mij.

'DIT BOEK GAAT OVER **MIJN REIS VAN DE RIGIDE
GRENZEN VAN RELIGIE NAAR HET UITGESTREKTE
WOESTIJNZAND VAN WARE SPIRITUALITEIT.** EN OOK
AL GAAT DIT BOEK OVER MIJN EIGEN VERHAAL,
IK GELOOF DAT HET OVER AL ONZE VERHALEN
GAAT. WE ZIJN ALLEMAAL OP EEN NOMADEREIS EN
ALLEMAAL LEVEN WE ONS LEVEN STAP VOOR STAP, VOL
VERWONDERING, TERWIJL WE DWALEN, RONDTREKKEN
EN DE KRANKZINNIGE, PIJNLIJKE EN KLEURRIJKE
WERKELIJKHEID ERVAREN DIE WE HET LEVEN NOEMEN.'

KOK

ISBN 978 90 435 2875 7 NUR 700

9 789043 528757

WWW.KOK.NL